Region Stockholm

FÖRSLAG TILL BESLUT

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN

2020-02-18

Vänsterpartiet

Ärende nr 11
HSN 2019-2212

Yttrande över principärende om brister i informationen om vilken behandling som ingår i landstingsfinansierad vård

Det är uppenbart att det är en inbyggd risk att vårdgivare som lyder under aktiebolagslagen, med främsta syfte att generera vinst till sina ägare, och som ger både privat finansierad och regionfinansierad vård, kommer att rekommendera sina patienter att köpa dyr vård privat. Detta oavsett nyttan för patienten. Vi ser det på många olika områden, exempelvis på de privata hörcentralerna som gärna säljer en dyrare hörapparat än patienten kanske hade behövt.

Det är otroligt viktigt att informationen till patienten blir saklig och att det tydligt framgår vilka behandlingar som kan bekostas av regionen och vilka som patienten själv behöver stå för.

Urologspecialisterna i Södra Stockholm skriver på sin hemsida att de utreder och behandlar "sned penis". Alltså är det rimligt att anta att sådan behandling sker inom vårdvalets avtal. Läkemedlet Xiapex omfattas av läkemedelsförmånen om penis har en kurvaturdeformitet på minst 60 grader, men inte annars. Läkemedlet kostar cirka 7000 kr per dos och en patient behöver flera doser för sin behandling. Den enda behandlingen som har viss bevisad effekt är just behandling med Xiapex. Det vore alltså rimligt att anta att en patient som besväras av sned penis kan få hjälp där och få denna behandling bekostad av regionen. Att läkemedlet dessutom måste administreras av specialist innebär att mottagningen borde rekvirera läkemedlet och stå för kostnaden. Det är inräknat i avtalet att mottagningen kommer att ha kostnader för läkemedel, och att det innebär en förlust för mottagningen är alltså inget rimligt argument. Att erbjuda ett kirurgiskt ingrepp som innebär att penis förkortas, när det finns medicinsk behandling, kan rimligtvis inte vara ett förstahandsalternativ för behandling.

Istället hänvisar Urologspecialisterna till att patienten ska få behandling på deras privata del, Edenkliniken, som också säljer vård gällande "Sned penis". Dessutom ska patienten bekosta läkemedlet själv, enligt dem. Deras hemsida (http://www.edenkliniken.se) är ofullständig och ger ingen information om vilken vård de kan erbjuda eller vad denna vård kostar, samt om det finns likvärdig vård inom regionens sjukvårdssystem. Patienter är alltså helt beroende av läkarens information, då de inte kan ta reda på informationen själva genom hemsidan.

Förvaltningen skriver att kliniken inte anser att vinkeln på penis är tillräckligt stor för att behandla med Xiapex, men underlag till detta påstående fattas bland dokumenten.

Patienter med kronisk prostatit erbjuds uppenbarligen en stor mängd olika behandlingar, varav vissa är täckta av regionens avtal, och andra måste bekostas privat. En läkares uppgift är

att rekommendera en patient relevant vård, inte att ge ett (dyrt) smörgåsbord av olika behandlingar där patienten själv ska välja vilken vård hen behöver. Sammanblandningen av privat finansiering och offentlig finansiering gör att denna princip uppenbarligen har frångåtts i fallet för patienten med kronisk prostatit. Det blir otroligt svårt för en patient att säga nej till dyra behandlingar som erbjuds utöver de som kan ges inom regionfinansierad vård, oavsett hur stark evidens det finns för dessa behandlingars effektivitet eller ej. Förvaltningen hävdar att patienten hade fått tillräcklig information genom att hänvisa till bilaga 1, men det är av dokumentationen oklart när bilaga 1 skrevs och om den patient ärendet gäller har fått ta del av den informationen.

Även Urologspecialisternas svar, där de anser att patienten borde få en reprimand för att han kontaktade patientnämnden, är häpnadsväckande. Den inställning de visar till sina patienter i och med detta svar är bortom all kritik.

HSF borde se över vilka mottagningar som skrivit ut läkemedlet på recept istället för att rekvirera det, och meddela dessa mottagningar att de strider mot riktlinjerna, samt överväga sanktioner mot de vårdgivare som inte följer fastslagna riktlinjer.

Med detta sagt så är vårdgivarnas kostnadsansvar för administrerade läkemedel ett återkommande problem i Stockholms hälso- och sjukvård. Vi hör exempelvis om vårdgivare på sjukhus som inte vill administrera nödvändiga läkemedel utan istället hänvisar patienten till en vårdcentral för att få läkemedlet på recept därifrån istället. Vi hör om vårdvals-BUMMar som skickar patienter som beräknas bli för kostsamma gällande behandling och medicinsk service till sjukhus-BUMMarna, och så vidare och så vidare. Det behövs göras en utredning för att undersöka hur kostnader för läkemedel och medicinsk service ska fördelas för att undvika dessa effekter, som försvårar för patienter och kostar regionen onödiga pengar. Det är positivt att HSF ämnar se över riktlinjerna för läkemedelsförskrivning, men vi tror att det behövs en större utredning kring denna fråga.

Förvaltningens yttrande indikerar att man inte tänker göra något alls i ärendet. Det anser vi är otillräckligt.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslås besluta

Att återremittera förvaltningens yttrande och ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att återkomma med en beskrivning av hur förvaltningen ämnar hantera ärendet med Urologspecialisterna i Södra Stockholm

Att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att utforma ett förtydligande till övriga vårdvalsaktörer för att undvika situationer som dessa i framtiden